

• در آمد:

طرح جامعی که از سویی هم آزادی خواهانه و اسلامی باشد و هم اهداف اعراب را تأمین کند؛ و از سوی دیگر چنان مترقی باشد که بتواند حرکتی نوین را پایه گذاری کرده و تداوم ببخشد، نیاز دنیای اسلام بود که شهید دکتر شقایی این واقعیت را به درستی درک کرده بود. مجدی احمد حسین، پیکارگر و اسلام‌گرای مبارز مصری که خود را یکی از همفکران این شهید می‌داند در گفتگو با شاهدیاران درباره راهی که جنبش جهاد اسلامی به رهبری این شهید بزرقوار پیش روی مسلمانان گذاشت، می‌گوید.

■ گفتگوی شاهدیاران با مجدی احمد حسین، رهبر حزب عمل اسلامی مصر

شقایی اوج مهربانی و رأفت...

یک طرح جامع عربی اسلامی آزادی خواهانه، آزاد نمی‌گردد.

و از این زاویه اهمیت بعد تاریخی انقلاب اسلامی ایران آشکار می‌شود که تا چه حد بر عمق استراتژیک انقلاب فلسطین تأثیر دارد. و من با گذشت زمان بر این مسأله تأکید کردم که انقلاب اسلامی ایران بزرگ‌ترین پشتیبان انقلاب فلسطین می‌باشد و آنچه آمریکاییها را آزار می‌دهد نیز همین موضع ایران در قبال مقاومت فلسطین می‌باشد و ما درست در همین نقطه با فتحی شقایی موضع یکسان داشتیم. به این معنی که شعار ما همانا ایجاد پیمان عربی ایرانی بر ضد طرح امپریالیزم صهیونیستی آمریکایی بوده و البته منظور من قومیت و نژاد ایرانی نیست بلکه منظوم ایران اسلامی و تنها دولت مستقل اسلامی است که دارای مرزهای مشترک با جهان عرب است که طبیعتاً دارای تأثیر به سزایی در سطح جهان عرب و فلسطین بوده و همکاری با چنین پیمانی از اندیشه‌های زودرس دکتر فتحی شقایی نیز می‌باشد و درباره این طرز فکر نمی‌گویم چه کسی بر دیگری پیشی گرفته است. زیرا ما و ایشان به طور موازی و یکنواخت پیش رفتیم و دیدارهای ما با ایشان در جوی مملو از علاقه روحی و روانی و پر از مهربانی بود. به ویژه به دلیل همین پیمان. زیرا سخت‌ترین بخش جهاد و مبارزه آن است که در مورد طرحی با هم‌زمانت به تفاهم و توافق برسی. اما در مورد مسله جهاد، جهاد تنها حمل سلام و تیراندازی نیست و استفاده از سلاح بدون داشتن یک دیدگاه مشخص منجر به شکست گشته و موجب بروز حوادث ناگوار و ارتکاب خطاهای غیرقانونی می‌گردد. به همین دلیل هر حکومت و دولتی لاجرم باید دارای طرحی مشخص باشد که دکتر فتحی شقایی حقیقتاً دارای چنین طرحی بوده و ما نیز خود را در این طرح و عمل عربی و اسلامی شریک و سهیم می‌دانیم.

شما به تأثیر جمهوری اسلامی ایران بر طرح دکتر فتحی شقایی اشاره نمودید، سؤال من در مورد تأثیر و نقش دکتر فتحی شقایی بر حرکت مبارزاتی ملت فلسطین می‌باشد. البته دارای نقش بزرگی بود. همان گونه که گفتیم ما به

رویش و ایجاد فکر مبارزه و جهاد، حادثه بزرگی در سطح جامعه فلسطین بود و این طرز تفکر در حضور و موجودیت و تأسیس جنبش حماس که از اخوان المسلمین بودند به منصف ظهور رسید که جنبشی است دارای تفکر جهادی و مبارزه مسلحانه و از همین رو بسیاری از آگاهان، جهاد فلسطینی را با حزب عمل مصر نزدیک می‌دانند. چون آنان واژگانی در زمینه سیاست به کار می‌بردند که با چپ‌گراهای اخوان المسلمین سازگارتر بود که براساس آن با دشمنان دیدگاه‌های اسلامی دعوت به برخورد و نه مدارای با آنان می‌نمود چه به وسیله سخنرانی در کشوری که ما در سایه حکومت آن زندگی می‌کنیم و چه بوسیله مبارزه مسلحانه در سرزمین‌های اشغالی و این طرز فکر مشترکی میان ما و فتحی شقایی بود. و همچنین او دارای نوشته‌های عمیق درباره طرح متمدانه اسلامی است. ایشان نه تنها یک مبارز فلسطینی است بلکه یک متفکر و اندیشمندی است که دارای دیدگاهی وسیع درباره نهضت مردم فلسطین علی‌رغم آن که فلسطین نمی‌تواند به وسیله یک دیدگاه فلسطینی آزاد گردد زیرا مسأله فلسطین تنها یک طرح ملی یا قومی نیست و دکتر فتحی شقایی کاملاً درک می‌کرد و این عربی و کل سرزمین فلسطین را کاملاً درک می‌کرد و این شیوه تفکر را او و هم فکرانش جامه عمل پوشانده بودند. آنان با ایمان کامل معتقد بودند که فلسطین بدون وجود

شهر شهید فتحی شقایی

رویش و ایجاد فکر مبارزه و جهاد، حادثه بزرگی در سطح جامعه فلسطین بود و این طرز تفکر در حضور و موجودیت و تأسیس جنبش حماس که از اخوان المسلمین بودند به منصف ظهور رسید.

لطفاً در ارتباط با سطح و نوع روابطتان با دکتر فتحی شقایی و میزان شناختتان از ایشان بفرمائید.

بسم الله الرحمن الرحيم. روابط ما با ایشان بسیار متین و محکم بود. او دوست من بود و از لحاظ فکری رهبر و استاد ما به حساب می‌آمد. او در مصر ساکن بود. جایی که جنبش جهاد را پایه گذاری کرد. من در آن زمان در مصر با ایشان ملاقاتی نداشتم ولی با نقشی که در دفتر مجله المختار که در مصر منتشر می‌شود، ایفا می‌کردند؛ احساس همراهی و همدلی داشتم. این مجله در سطح بالایی از لحاظ فکر ترقی خواه اسلامی قرار داشت. ایشان رهبر فکری انسان متمدن امروزی بود و نسبت به مسائل جهان اسلام طرح و دیدگاه جدیدی ارائه می‌کرد و من پس از آن که ایشان در مقام دبیر کلی جنبش جهاد اسلامی قرار گرفت به هنگام ورود گروهی به مصر با ایشان آشنا شدم و گاهی در کنفرانس‌هایی که برگزار می‌شد، ایشان را ملاقات می‌نمودم و اتفاقاً تنها چند روز پیش از شهادت، ایشان را در حاشیه کنفرانس ملی، عربی ملاقات نمودم و در آنجا بود که قرار شد مرتب با هم دیدار داشته باشیم و ایشان روی این مسأله پافشاری زیادی داشت و در این دیدار درباره مسائل منطقه و مسائل و حوادث سیاسی فلسطین بحث و گفتگو شد. تصور می‌کنم هنگامی که به قاهره بازگشتم خبر شهادت ایشان را شنیدم، بسیار متأثر شدم که چنین شخصیت مهمی را از دست دادیم زیرا در حقیقت او کسی بود که فکر و سیاست را با هم جمع کرد.

آیا می‌توانید با یادآوری گذشته به اولین ملاقات خود با شهید فتحی شقایی اشاره کنید؟

همان گونه که گفتیم این آخرین بار بود که ایشان را ملاقات کردم و پس از آن بود که متوجه شدم این آخرین دیدار بوده است. ولی در هر صورت هنگامی که با خود خلوت می‌کردم و با دوستی از همکاران همان حزب و سازمان به صحبت می‌نشستم، سخنان ما حول این محور بود که فکر جهاد و تفکر جهادی همان چیزی است که حزب عمل آن را در پیش گرفته ولی با تفاوت‌های ناچیزی همگی ما بر مبارزه مسلحانه در فلسطین هم عقیده بودیم.

فلسطینی و دیگر جوامع عربی اسلامی است.

برخی از نمایندگان جنبش‌های اسلامی سراسر جهان عرب نیز دارای تأثیر بودند و این مسأله واضح و آشکار است که شیوه فکری جنبش‌های اسلامی عربی در حال پیشرفت و شیوه فکری صهیونیسم در حال عقب‌نشینی است.

جناب استاد مجدی از نظر شما مهم‌ترین دستاورد زندگی مبارزاتی دکتر فتحی شقافی کدام است؟

بزرگ‌ترین دستاورد همانا جهاد یا جنبش جهاد است که نقش به‌سزایی در تولید و پرتاب موشک‌هایی دارد که شهرک‌های صهیونیستی همچوار غزه را هدف قرار می‌دهد. همچنین عملیات شهادت‌طلبانه شاخه نظامی آن «سرایا القدس» و حفظ حالت انقلابی و مبارزاتی و وارد نشدن در انتخابات و درگیر شدن در مسائل فرعی و جزئی و تأکید بر مبارزه مسلحانه است که البته در همه زمان‌ها مطلوب می‌باشد و معتقدم هیچ دستاوردی مهم‌تر از آن وجود ندارد.

کتاب‌ها و نوشته‌های فکری ایشان که قطعاً مؤثر می‌باشد و ایشان یقیناً در این زمینه پیشگام است و آنچه موجب اعتلای شأن و منزلت آدمی است این است که راهش

همچنان پر رهرو بماند و رسالتش استمرار و ادامه یابد و من معتقدم که این پایداری اسطوره‌ای ملت فلسطین که موجبات وحشت دشمن صهیونیستی گشته همانا موشک‌های ساده‌دست‌ساز و همین امکانات بسیار ابتدایی است که نام دکتر فتحی شقافی را همواره در کانون این دستاوردها قرار می‌دهد.

به نظر شما ملت‌های عربی و اسلامی چگونه می‌توانند از اندیشه‌ها و تزیهای دکتر فتحی شقافی بهره‌مند شوند؟ در واقع تلاش بسیار بزرگی برای چاپ کامل کارهای دکتر فتحی شقافی انجام گرفته اما من معتقدم که این کارها درست و به‌خوبی توزیع نشده است، بنده پیشنهاد می‌کنم

شهر شهید فتحی شقافی

احساسی که در برخورد با دکتر شقافی به انسان دست می‌دهد، آن است که او را تندپسی از اخلاص و شفافیت و پاکی و شهادت‌طلبی و زهد می‌یابی که به معنی خضوع و اخلاص او در برابر خداوند و مساله فلسطین است.

عنوان جنبش اسلامی آزادی‌خواهانه دارای نظر خاص خود در مورد سازش و دوری از هرگونه برخورد با دشمنان، هستیم. اما جنبش جهاد رومیایی مستقیم با دشمنان را سرلوحه کار خود قرار داده بود و البته وجود دکتر فتحی شقافی در کانون این مبارزه به مثابه نیروی دافعه مهمی در مواجهه با دشمن به شمار می‌رفت علاوه بر این که بر شکل‌گیری این محور جدید اسلامی تأثیر به‌سزایی نیز داشت و تاکنون از ایشان دست‌نوشته‌هایی در مجله «قرآنت سیاست» دارم که در سطح بسیار بالایی است. تمام این مجله‌ها در امریکا چاپ و در زندان‌های این کشور توزیع می‌گشت. چاپ این مجله متوقف شد. اما در زمینه فکری از بهترین مجله‌های دارای اندیشه فکری طرح عربی و اسلامی بود. هنگامی که خط و روش روشن و واضحی از فلسطین بر می‌خیزد، بی‌شک دارای تأثیر بالایی است زیرا ویژگی فلسطین انقلابی بودن آن است که به سرعت می‌تواند در میان ملت منتشر شود و من نیز در تأثیر فراوان آن بر جنبش اخوان المسلمین فلسطین شکی ندارم و امروزه گویی این دو یکی هستند و عملاً به هم بسیار نزدیکند و این البته مایه خرسندی است.

ما طبیعتاً نمی‌خواهیم که اختلافات دامنه‌گسترده‌تری پیدا کند اما این نزدیکی میان آنان سطحی بود زیرا جنبش اخوان طرز فکر فتحی شقافی را تأیید نمی‌نمودند و آنچه برای ما مهم است همانا دیدگاه و طرز فکر صحیح است و البته نمی‌توانیم بگوییم کل این تأثیرات تنها مربوط به دیدگاه و نظر دکتر فتحی شقافی در جامعه مصری و

که نوشته‌های ایشان به جای چاپ کتب قطور و بزرگ و گران قیمت به صورت جزوه‌های کوچک چاپ و در دسترس عموم مردم قرار گیرد.

ما از اندیشه هر جوان و هر مبارز در میدان می‌خواهیم که این‌ها را مطالعه نماید و چاپخانه‌های مردمی این کارها را با قیمت‌های پایین چاپ نموده و با کم‌ترین بها در دسترس عموم قرار دهند. این مسأله بسیار مهم است و در این مورد ما طرز فکر شهدای راه خدا را داریم و این مسأله میزان اخلاص را می‌رساند.

آیا شخصیت‌های نزدیک به دکتر فتحی شقافی دارای نقش مؤثری بودند؟

البته پیشنهاد می‌کنم تا کمیته‌ای جهت جمع‌آوری این آثار و پاکسازی آن از هرگونه حذف و اضافه و اطمینان از صحت آنها تشکیل شده و از زندگی این شخصیت‌ها فیلمی نیز تهیه گردد و لازم است مانحوه معرفی سمیل‌های امت خود را بیاموزیم. پس تهیه فیلم از زندگی آنان بایستی به صورت روانی باشد و وظیفه دوستان و هم‌زمان جهادی ایشان است که کمیته‌ای جهت جمع‌آوری نوشته‌ها عکس‌ها و کارهای ویدیویی و همه آنچه متعلق به دکتر فتحی شقافی بوده تا به صورت منبعی برای کاوشگران درآید. در ضمن پیشنهاد تهیه فیلم بسیار خوب است.

آیا شما خاطره‌ای از دکتر فتحی شقافی دارید که بخواهید برای معرفی هر چه بیشتر ایشان برای خوانندگان ما مطرح کنید؟

در واقع احساسی که در برخورد با دکتر فتحی شقافی به انسان دست می‌دهد آن است که او را تندپسی از اخلاص و شفافیت و پاکی و شهادت‌طلبی و زهد می‌یابی و اینها مهم‌ترین ویژگی‌های ایشان بوده که به معنی خضوع در برابر خدا بوده و جزئیات بسیار زیادی از ملاقات‌های من با دکتر فتحی شقافی وجود دارد که همه آنها در اخلاص ایشان در برابر خدا و مسأله فلسطین خلاصه می‌شود. ■

